

ДОКЛАД

НА

ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО АГРАРНИ НАУКИ И ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ЗА
РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ
НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

„ЛЕСОМЕЛИОРАЦИИ, ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ И СПЕЦИАЛНИ ПОЛЗВАНИЯ В ГОРИТЕ”
ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 6.5. ГОРСКО СТОПАНСТВО, ОБЛАСТ НА ВИСШЕ
ОБРАЗОВАНИЕ 6. АГРАРНИ НАУКИ И ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
В ИНСТИТУТ ЗА ГОРАТА-БАН

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС НА НАОА,

Постоянната комисия по аграрни науки и ветеринарна медицина предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма „**ЛЕСОМЕЛИОРАЦИИ, ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ И СПЕЦИАЛНИ ПОЛЗВАНИЯ В ГОРИТЕ**” от професионално направление 6.5. ГОРСКО СТОПАНСТВО, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина в Институт за гората -БАН.

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.2 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
3. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016г.
4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ
5. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №05/ 09.03.2023 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол №24/ 19.10.2023 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ в институцията	По документи
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №02/ 17.01.2024 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №03/ 14.02.2024 г.
5.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПК предоставя доклада на АС	Протокол №05/ 06.03.2024 г. .

В становището на оценяващата институция са посочени някои фактически несъответствия от технически характер. Тези от тях, които са основателни и са отразени в доклада на ПКАНВМ.

Оценяването по процедурата е осъществено от Експертна група в състав:

1. **Доц. д-р Галя Панайотова** – Тракийски университет, Ст. Загора – ръководител ЕГ
  2. **Проф. Иван Жалнов** – Аграрен университет, Пловдив – член на ЕГ
  3. **Александра Генадиева** - Лесотехнически университет - София, Студент – член на ЕГ
- Наблюдаващ процедурата от ПКАНВМ: **доц. д-р Димка Хайтова**

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ в Института за гората – БАН е акредитирана в професионално направление 6.5 Горско стопанство от област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина. Последната акредитация от 31.01.2019 г. е на основание обща оценка 8,48 (осем цяло и четиридесет и осем стотни) за срок от пет години, като са направени две препоръки.

1. Препоръка 1: Да се модернизира материалната база и лабораторното оборудване на докторантите по научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“

В зависимост от потребностите на докторантите се полагат постоянни усилия за обезпечаване на необходимата материална база, технически средства и лабораторно оборудване за реализация на научноизследователската им дейност. На докторантите са осигурени работни места, компютърни конфигурации (лаптопи) и възможност за ползване на лабораторната и опитна база на Института за гората. За последните четири години са закупени две безпилотни летателни системи (eBee SQ – тип „Летящо ктило“; Autel Evo-II – тип „Квадрикоптер“), оборудвани с RGB камера и мултиспектрална камера PARROT SEQUOIA. Закупен е високопродуктивен компютър, лаптоп за планиране на полети, специализиран софтуер за обработка на заснетите изображения и съвременен бинокляр CARL ZEISS за ентомологични и фитопатологични изследвания. По проект с Фонд „Научни изследвания“ (КП-06-Н66/9 от 13.12.2022 г.), в който участват четирима докторанти (Севдалин Белилов, Михаела Христова, Веселин Иванов, Веселин Маринков) и един студент през 2023 г. е предвидено закупуване на светлинен микроскоп и биноклярна лупа на стойност 50 000 лева. **Препоръката е изпълнена.**

2. Препоръка 2: Да се предоставя пълна информация за докторската програма на сайта на Институт за гората“

Основната нова и актуална информация за докторската програма фигурира на сайта на Института за гората (<https://fri.bas.bg/>), което осигурява публичност и прозрачност. Представена е Квалификационна характеристика на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“, както и условията за предстоящи конкурси. **Препоръката е изпълнена.**

Показатели за докторската програма:

Брой обучавани докторанти през периода на оценяване	7
Брой ново зачислени докторанти, по форми на докторантурата	4
· брой защитили	2
· брой отчислени с право на защита	2
· брой отчислени без право на защита	0
· брой обявени конкурси за прием на докторанти през периода на оценяване, по години.	0

3. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

1.1.1. Институтът за гората провежда обучение на докторанти по научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“, съобразено със съвременната проблематика и тенденции на развитие в тази научна област.

Обучението на докторанти по докторска програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ се извършва в пълно съответствие с мисията, целите и задачите на образователния процес в Института за гората. Поставените цели са в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, Закон и Устав на БАН, Правилник за дейността на ЦО и Академичен съвет при БАН, Правилник за придобиване на научна степен и академични длъжности в ИГ- БАН, съгласувани са с нормативните актове и стратегическите насоки за висше образование в РБългария и Европейския съюз.

Интензивно изявяващите се през последните десетилетия проблеми, свързани с управлението и опазването на природните ресурси, са основание за търсене на варианти за своевременното им разрешаване чрез подготовка на професионалисти с висока степен на квалификация в областта на горското стопанство и опазването на околната среда. Все по-високите изисквания на обществото обосновават необходимостта от качествена подготовка на висококвалифицирани специалисти, провеждащи научни изследвания, ориентирани към бързо внедряване в практиката, което е и основният мотив за обучението в образователна и научна степен „доктор“ по докторската програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“. Сред основните цели на ИГ е качествено обучение на докторанти със задълбочени знания за борба с ерозията, защита на горите и специални ползвания в горите, опазване на биологичното разнообразие, борба с вредители и патогени в горските екосистеми, видов състав и ресурси на лечебни и горскоплодни видове, както и подпомагане формирането на политики и законодателство по опазване на горите и природата.

1.1.2. В ИГ-БАН функционира Център за управление на качеството и е утвърдена политика за качеството на обучение на докторантите. Комисията по оценка на качеството и акредитацията в ИГ анализира цялостната дейност в основното звено по управление на качеството, акредитацията и рейтинга на професионалните направления, организира и подготвя материали за програмни акредитации, за изпълнение на препоръките при следакредитационен контрол, за рейтинговите проучвания по професионалните направления в ИГ.

В рамките на Системата за управление на качеството на обучение (СУКО) в ИГ се осъществяват периодични вътрешни проверки, в съответствие с Правилника за оценка на качество на обучение на докторанти. Научният секретар на ИГ изготвя обобщени отчети за резултатите от проверките. Оценка на качеството на обучението се осъществява чрез представяне на тримесечни отчети от редовните докторанти пред НСЗ и годишни отчети от всички докторанти пред НС и Общото събрание на учените в ИГ-БАН.

1.1.3. Докторантите, обучаващи се по докторска програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ имат възможността да получат отлична теоретична и практическа подготовка.

Научните изследвания на академичния състав от обучаващото звено са в съответствие с тематиката на докторската програма. Съществено място в дейността на ИГ-БАН и на докторантите заемат изследванията с отношение към програмите за устойчиво развитие, рационално и ефективно използване на горските ресурси; повишаване конкурентоспособността на горската икономика; информационно, експертно и оперативно обслужване на горския сектор и околната среда. Обучението по научната специалност предоставя възможност на завършилите да преминат към изследователска дейност и да приложат способности и знания за развитие в тази научна област.

Взаимовръзката между научните изследвания в обучаващото звено и обучението на докторантите и подготовката на техните дисертационни трудове се илюстрира с научни публикации в съавторство между хабилитирани учени и докторанти. В ежегодния отчет на индивидуалния учебен план докторантите отчитат и участие в проекти и публикувани научни статии.

1.1.4. В Института за гората е създадена и функционира Комисия по етика. Комисията е независим експертен и консултативен орган, който следи за спазването на нормите на Етичния кодекс на работещите в ИГ-БАН.

Етичният кодекс е публикуван на сайта на ИГ и определя етичните норми и правилата за поведение, спазването на академичните свободи и недопускане на прояви на дискриминация.

През акредитационния период всички процедурни правила в хода на подготовката на докторантите и процедурите при придобиване на ОНС "Доктор" са спазени стриктно и в Комисията по етика не са регистрирани прояви на дискриминация, изпитни измами от докторанти или плагиатство.

Брой на извършени вътрешни одити за оценка на качеството на обучение на докторската програма през последните 5 г. – 5;

Брой процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация през последните 5 г. - 0;

Брой процедури за санкциониране на изпитни измами и плагиатство през последните 5 г. – 0.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

Докторската програма по „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ е в пълно съответствие с мисията и целите на ИГ-БАН и съвременните тенденции в научната специалност, извършва се съобразно нормативните документи. Спецификата на докторската програма отговаря на профила на обучаващото звено. Документацията е оповестена на сайта на ИГ-БАН.

Качеството на обучението по докторската програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ се осигурява чрез прилагане на приетата в ИГ-БАН политика по качеството на обучението като се спазват утвърдените регламенти. В рамките на Системата за управление на качеството на обучение в ИГ се осъществяват периодични вътрешни проверки, в съответствие с Правилника за оценка на качество на обучение на докторанти.

Представена е достатъчно информация, която доказва, че ИГ-БАН прилага политики за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма. Подготовката на докторантите се осъществява чрез съвременни форми и методи и е в съответствие с националното законодателство и утвърдените нормативни документи на ИГ-БАН.

В Института за гората – БАН е създадена и функционира Комисия по етика, която следи за спазването на академичните свободи и недопускане на прояви на дискриминация. Чрез утвърден Етичен кодекс се регламентират етичните норми и правилата за поведение. Нивото на академична етика е високо и няма констатирани прояви на изпитни измами и плагиатство.

Няма заявени жалби за дискриминация спрямо кандидатстващи или приети докторанти.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

2.1.1. Докторската програма по „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ е разработена в съответствие с нуждите на практиката, съвременните достижения на науката и компетенциите на академичния състав. Налице е набор от документи, обосноваващи целите, степента на квалификация и получаваната професионална компетентност.

В резултат от обучението докторантите трябва да притежават самостоятелност и отговорност, компетентност за учене, комуникативни и професионални компетенции. Получилите ОНС "Доктор" получават квалификация за провеждане на изследвания в научни и изследователски институции, като преподаватели в университети, като специалисти, експерти и управленски кадри в организации.

2.1.2. Учебната документация е разработена в съответствие с националното и европейските законодателства. Осъществява се при стриктно спазване на правната рамка, регламентирана в действащите нормативни актове. В ИГ са изготвени методически стандарти и процедури за разработване на учебната документация за ОНС „доктор“. Действащата документация за прием и обучение на докторантите периодично се анализира и обновява като се имат в предвид нови стратегии, цели и политики, както на национално, така и на ниво ЕС. Докторантите се обучават според изготвения съвместно с научния им ръководител индивидуален план с посочени цели и всички образователни и научноизследователски дейности по години, обсъден от членовете на

Научното структурно звено и утвърден от Научния съвет на ИГ. Крайният очакван резултат е успешната защита на разработения дисертационен труд.

За повишаване качеството на подготовка на докторанти в ИГ е приет групов учебен план съобразно научните области, в които подготвят докторанти, съдържащ задължително избираеми дисциплини и факултативни дисциплини. Изборът на факултативни дисциплини е по преценка на докторанта и научния ръководител. При обучението на докторанти освен професионална квалификация се цели повишаване на езиковата подготовка и придобиване на умения за работа със специализирана апаратура и програмни продукти. Обучението на докторантите за повишаване на езиковата култура, статистическа обработка на данни, компютърни умения и др. се осъществява от Центъра за обучение (ЦО) на БАН.

През 2018-2022 г. не са привлечени външни потребители на кадри от бизнеса и професионалните организации при разработване и обновяване на учебната документация.

2.1.3. Обучението на докторанти е съобразено с приетия Стандарт за задължително съдържание на обучението в научна степен „доктор“ по утвърдена учебна документация. Обучението се провежда по приета квалификационна характеристика, в която са дефинирани изискванията за кандидатстване, нивото за придобиване на квалификация, изискванията за подготовка, професионалните компетенции, посочени са възможностите за професионална реализация.

Обучението се осъществява по индивидуален учебен план, който се състои от общ учебен план за целия период и работен план по години. Конкретните задачи са фиксирани в работния план на докторанта и в груповия учебен план на докторантите, приет в Института. В ИГ-БАН са приети съответни критерии за количествено измерване на изпълнението на ИУП на докторанта.

Досието за всеки докторант включва протоколи с резултати от конкурсните изпити, решение на НС и заповед за зачисляване, годишни индивидуални планове за работа, информация за посетени курсове и реализирани специализации, резултати от кандидатски минимума по специалността, протоколи от текущи обсъждания и апробация за защита на дисертацията, участие в курсове и други публични научни изяви и др. Информацията се допълва и периодично се анализира.

2.1.4. Интерес към обучение по „Горски култури, селекция и семепроизводство“ проявяват и специалисти от държавни горски стопанства, лесозащитни станции, ИАГ, ИАОС, МОСВ и др. с цел по-висока квалификация в областта на горското стопанство.

Политиката на ръководството на ИГ е да поддържа високо ниво на научна и преподавателска компетентност и научноизследователска активност на академичния състав. Поддържат се съществуващи и се развиват нови сътрудничества с български и чуждестранни университети, научни институти и организации, както и с представители на бизнеса. Успешно защитилите дисертационни трудове се очаква да развиват професионална кариера като научни работници и преподаватели в изследователски и академични центрове или в бизнеса. ИГ също е потребител на защитили докторанти по тази научна специалност.

2.1.5. Докторската програма в ИГ е съвместима с тази от ЛТУ. Двете структури поддържат контакт и обменят информация чрез участие в разширени научни съвети, обсъждане и апробация на докторски разработки.

Мобилността на докторантите се осигурява по програма Еразъм+ като Институтът има сключени договори с университети в Испания, Италия и Франция.

През периода 2018-2022 г. по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ е осъществена една мобилност на докторант в Шумарски факултет – Скопие.

2.1.6. Периодично се анализира и обновява действащата документация за прием и обучение на докторантите. Приемът и подготовката на докторантите се осъществяват при стриктно спазване на правната рамка, регламентирана в действащите нормативни актове, в Правилник за дейността на ИГ-БАН, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ИГ-БАН. Докторантите подлежат на годишно атестиране от НСЗ и от Научния съвет на ИГ-БАН. Редовните докторанти представят и тримесечни отчети.

Изпълнението на индивидуалния план се следи от научния ръководител, ръководителя на обучаващото структурно звено и НС. Предвижда се контрол за положени докторантски изпити, приет годишен отчет, участие на докторанта в научна конференция или семинар, успешна защита на дисертация. Докторантите представят отчет за дейността си пред обучаващото звено и НС. Докторантите се атестират в края на всяка академична година. За оценка на придобитите знания и умения на докторанта се използва Системата за натрупване и

трансфер на кредити.

За всеки докторант се поддържа досие при Научния секретар на ИГ, в което се съхранява документация за резултати от положените изпити, резултати от атестиранията на докторантите, документи, удостоверяващи промени по докторантурата. Контролира се правилното изпълнение на всички процедури и на съответната документация от обявяването на кандидат-докторантския конкурс до издаването на диплом и изпращането на информация за него в НАЦИД. Научният секретар следи за състоянието на документацията.

В ИГ се поддържа архив със защитените вече дисертации и авторефератите към тях. Наблюдението и контролът за състоянието на документацията, свързана с докторските програми се осъществява от Комисията за управление на качеството към ИГ-БАН.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

При разработване на докторските програми в ИГ-БАН се вземат предвид съвременните постижения и актуалните проблеми на научната специалност. Обучението по специалността е в пълно съответствие с нормативните документи. В резултат на обучението докторантите трябва да притежават квалификация за провеждане на научни изследвания, за преподавателска и експертна дейност в университети и организации.

В ИГ-БАН са оповестени методически процедури за разработване, одобряване и обновяване на документацията за ОНС „доктор“ като се имат в предвид нови стратегии, цели и политики, както на национално, така и на ЕС ниво. Добра практика е, че се взема предвид мнението на обучаваните и потребителите на кадри. Докторантите се обучават съгласно индивидуален учебен план, изготвен съвместно с научния ръководител, утвърден от НС. В ИГ е приет групов учебен план със задължително избираеми дисциплини и факултативни дисциплини.

Разработената квалификационна характеристика е основа за определяне на изискванията към докторантите. Индивидуалният учебен план на докторанта регламентира целия курс на обучение, с конкретно поставени цели и задачи, съобразен със Стандарт за задължително съдържание на обучението в научна степен „доктор“.

При разработването на докторските програми се анализира актуалността на изследваната проблематика и приложение на резултатите в практиката, оценя се състоянието на пазара на труда у нас и в ЕС, мнението на бизнеса, както и мнението на самите докторанти.

Докторската програма по „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ е съпоставима с програмата и предлаганото обучение в ЛТУ по същата специалност и с аналогични програми в други ВУ в ЕС. Създадени са условия за мобилност на докторантите в България и извън страната.

Брой докторанти, реализирали мобилност през последните 5 години – 1.

В ИГ-БАН са разработени процедури за наблюдение и контрол на документацията по докторските програми, съобразени с действащата нормативна уредба. Вътрешният контрол на документацията по докторската програма се извършва от Комисията за управление на качеството на ИГ-БАН чрез периодични одити, с въведен Контролен лист и досиета за всеки докторант. След успешна защита необходимите документи се изпращат в НАЦИД.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към докторантите“

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1. В ИГ-БАН се провежда качествено обучение, ориентирано към докторанта и базирано на постигнатите резултати. Работата на докторантите е регулирана в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИГ-БАН и Правилника на Центъра за обучение на БАН. Използват се съвременни методи и иновативни методики. Сътрудничеството и диалогът между обучавани и обучаващи стимулира мотивацията на докторантите за активно участие в образователния процес и научните изследвания.

Стандарт за задължителното съдържание на обучението за придобиване на ОНС „доктор“ в ИГ – БАН“ определя дейности на докторанта в три задължителни направления: учебна работа (като обучаем), изследователска

(творческа работа) и организационна и обществена работа, вкл. популяризиране на резултатите. Изградена е система от дейности за стимулиране инициативността на докторантите в образователния процес, което се насърчава основно чрез: обучение съгласно индивидуални планове, отговарящи на съвременните достижения на науката; наличие на съвременна база, модерни лаборатории, софтуерни продукти и учебни материали; създаване на условия за мобилност; участие в специализирани курсове и семинари и др.

3.1.2. Обучението на докторантите под контрола на научния ръководител се регламентира в Индивидуалния учебен план, който включва общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години и съдържа: тема на дисертационния труд; изпити и срокове за полагането им; посещение на цикъл лекции (задължителни и избираеми); участие в курсове, семинари, конференции и др.; срокове за подготовка на дисертационния труд. Задължителните дисциплини запознават докторантите с правната уредба на ОНС „доктор“ и им дават специализирани знания по чужд език, развиват способността на докторантите да провеждат научно изследване на високо методично и технологично равнище, както и способност да излагат резултатите си в научно издържана и достъпна форма на добър език. Работата с докторантите включва научноизследователска дейност, експертна дейност, участие в научни форуми, изпити за докторантски минимум, защита на дисертационен труд. Докторантите използват информационните технологии и електронното интернет обучение, което позволява да се запознават с най-новите постижения по изследвания от тях проблем чрез достъп до съдържанието на водещите научни списания, да обменят опит с изследователи у нас и в чужбина. Научният ръководител носи отговорност за научната и професионална подготовка на ръководения от него докторант. Той може да предложи, съвместно с докторанта, актуализация на ИУП за всяка следваща година.

3.1.3. Докторантите стриктно изпълняват своите индивидуални планове, полагат в срок изпитите; извършват учебна, педагогическа и научноизследователска дейност, планирана в индивидуалния план. Разработват публикации по темата на дисертацията и представят резултатите от изследванията си на различни научни форуми (научни семинари на ИГ-БАН, национални и международни). Отчитането на резултатите от работата на докторанта и контролът на качеството се осъществява по заложените дейности в учебния план. Отчетът за извършените дейности съдържа научна част (получени резултати от изследователска работа) и отчет за изпълнението на ИУП. Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие. Научното звено обсъжда резултатите и дава оценка. Периодичното отчитане позволява да се следят резултатите от учебния и изследователския процес и при необходимост да се вземат решения за своевременно подпомагане. Докторантите имат възможност да докладват своите постижения на научните семинари за докторанти, постдокторанти и млади учени, организирани от ИГ. През 2018-2022 г. са проведени 5 научни семинара и 3 международни конференции. Изнесените доклади са публикувани в списанията на ИГ-БАН. Докторантите представят резултати и на ежегодните научни конференции за докторанти на ПУ "Паисий Хилендарски", на научните конференции на ЛТУ, СУ „Св. Кл. Охридски“, ИБЕИ-БАН, ИФРГ-БАН и др.

3.1.4. Процедурата по атестация и критериите за оценка са регламентирани в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИГ-БАН и ЦО на БАН. Формите за контрол и оценка на изпълнение на индивидуалния план са: тримесечни и годишни отчети; досие на докторанта с резултати от дейността (копие от заповед за зачисляване, ИУП, протоколи от изпити, заверени отчети, копия на протоколи от заседания на НСЗ, оценка/мнение/анкета за научната дейност, копия на публикации, проектни участия, сертификати, награди, мнения от научния ръководител, атестационни карти и др.); защита на резултати от изследването - текуща на завършен етап и вътрешна защита (апробация на дисертационния труд). За оценка на придобитите знания и умения на докторантите се използва Системата за натрупване и трансфер на кредити. За всяка форма на обучение се предвиждат 250 кредита. Те се присъждат при успешно положен изпит по специалността, приключил обучителен курс, за участие в научна конференция или семинар, за научни публикации, за приет от НС годишен отчет, за защита на дисертация.

3.1.5. В ИГ-БАН е създадена и функционира като независим експертен и консултативен орган Комисия по етика, упълномощен да следи спазването на нормите на Етичния кодекс на служителите и докторантите на ИГ-БАН, както и жалби по процедури за присъждане на научни степени. Жалби на докторанти могат да бъдат разглеждани и от Научния съвет на ИГ-БАН.

През периода 2018-2022 г. не са постъпвали жалби от докторанти по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

В ИГ са създадени необходимите условия и предпоставки за провеждане на качествено, ефективно обучение на докторанти чрез съвременни образователни форми и методи по Индивидуален учебен план и чрез участие в колективни прояви, отразено в редица нормативни документи. Изградена е система от дейности за развитие на докторантите в три задължителни направления: образователна, изследователска (творческа) и организационна и обществена работа, вкл. популяризиране на резултатите. Повишаването на квалификацията на академичния състав подпомага внедряването на новаторски практики и актуални научни резултати.

Обучението на докторантите се провежда съгласно приет индивидуален учебен план при постоянен контрол от научния ръководител и спазване на нормативните изисквания на Института за гората и на БАН за обучение на докторанти. ИГ обезпечават необходимите условия за провеждане на качествено обучение. Осигурена е възможност за посещение на определен цикъл лекции, участие в курсове, научноизследователска работа върху дисертационната тема, участие в научни форуми и публикуване на резултатите.

В края на всяка година докторантът представя годишен отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план, а редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие. Докторантите могат да участват в научноизследователската дейност на обучаващото звено и да се включват в разработваните научни проекти на Института. Осигурена е възможност докторантите да участват в семинари и научни форуми, свързани със специалността.

В Института за гората се прилагат ясни и публично оповестени методи за оценка на теоретичната подготовка и изследователската дейност на докторанта. Системата за натрупване на кредити се използва за оценка на придобитите по време на обучението знания и умения от докторантите. Докторантите се атестират в края на всяка академична година на база отчета за извършените дейности.

Създадена е и функционира Комисия по етика, упълномощена да следи спазването на нормите на Етичния кодекс на служителите и докторантите на ИГ-БАН, както и жалби по процедури за присъждане на научни степени. В ИГ-БАН не съществува специална комисия за разглеждане на жалби от докторанти. Жалби могат да се подават към Комисията по етика и към Научния съвет на Института.

Брой разгледани жалби от докторанти – 0

Стандарт 4. „Прием, развитие, признаване и дипломиране на докторантите“

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

4.1.1. В ИГ са разработени процедури и вътрешнонормативни документи, създадена е и функционира информационна система, която обхваща целия „жизнен цикъл“ на докторантите: прием на документи, организация на конкурсни изпити по специалността и чужд език, зачисляване, обучение, защита на докторска дисертация и последваща реализация.

Приемът и подготовката на докторантите се извършва в съответствие с действащите нормативни актове, като ЗРАСБ, Правилника за приложение на ЗРАСБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИГ-БАН и Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН.

Зачисляването на докторантите по научните специалности се извършва със заповед на Директора след успешно положени конкурсни изпити. На докторантите се предоставят всички правилници, касаещи тяхното приемане, обучение и дипломиране и е създадена организация за ефективно протичане на цялостния учебен процес.

За периода 2018-2022 г. в ИГ-БАН по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания“ са обучавани общо 7 докторанта: 1 в редовно обучение, 5 в задочна форма на обучение и един на самостоятелна подготовка. През последните пет години по научната специалност са зачислени четирима докторанти. Трима докторанти (1 на самостоятелна подготовка и 2 в задочна форма) са зачислени по специалността в предходния отчетен период (2013-2018 г.). Към момента 4 са успешно защитили, а 3 докторанти продължават своето обучение. Двама от защитилите докторанти продължават развитие на академична длъжност в ИГ-БАН.

4.1.2. В ИГ-БАН са създадени условия за стимулиране на участието на докторанти за изпълнение на изследователски проекти. Ръководството на ИГ своевременно информира докторантите за възможностите и изискванията за участие в научноизследователски екипи по проектите, финансирани от БАН и Фонд „Научни изследвания“ към МОН.

През периода 2018-2022 г. докторанти по специалността „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ са участвали в 21 научноизследователски проекта – 4 международни, 9 национални към МОН, ФНИ, ИАОС, както и в 8 сключени договори с държавни предприятия.

4.1.3. Научните структурни звена като основни обучаващи звена в докторантура предлагат много възможности и съдействат за реализиране на международно обучение в ОНС „доктор“. Основната европейска програма, посредством която това обучение се осъществява в европейски висши образователни институции е програмата ЕРАЗЪМ+. Мобилността на докторантите с цел обучение позволява докторантите да се възползват от образователния опит в други страни и подпомага изграждането им като специалисти с международен опит. ИГ-БАН има подписани договори за академичен обмен по програмата Erasmus+ с Université de Franche-Comté (UFC) – Безансон, Франция; University of L'Aquila – Италия и Universidad de Santiago de Compostella – Испания. Друга възможност дават програмите COST, участието в обучения в институти и университети в други страни, както и участието в международни конференции. През акредитационния период е осъществена една докторантска мобилност по програма Erasmus+.

4.1.4. Институтът за гората поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите. За всеки записан докторант се разкрива лично дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, ИУП, годишни отчети, положени изпити, подготовката на дисертационния труд и др. Административното обслужване на докторантите се извършва от отдел Човешки ресурси, Деловодство и Финансовия отдел на ИГ-БАН.

Брой обучавани докторанти през последните 5 години – 7;

Брой зачислени докторанти през последните 5 г. – 4;

Брой прекратени докторантури – 0;

Брой защитили докторанти през последните 5 години – 2.

Относителен дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 14,3%;

Брой докторанти, продължили развитие на академична длъжност в ИГ-БАН – 2;

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

В ИГ-БАН въз основа на националното законодателство са разработени процедури и вътрешно-нормативни документи, функционира информационна система, която обхваща целия „жизнен цикъл“ на докторанта от приема до защитата на дисертационния труд и последваща реализация.

Налични са правила и е осигурена възможност докторантите да участват в научноизследователската дейност и научните проекти на Института. За периода 2018-2022 г. докторантите по научната специалност са участвали в 21 научноизследователски проекти и договорни задачи.

Мобилността на докторантите в ИГ се стимулира чрез европейски и университетски програми, по двустранни договорености за сътрудничество. Осъществена е 1 мобилност по програма Erasmus+. Докторантите по „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ са реализирали 47 участия в научни форуми, в т.ч. 6 в чужбина.

ИГ-БАН чрез изградените си структури, нормативни документи и административна система регистрира хода на докторантурите. База данни за докторантите се съхранява от Научния секретар на ИГ. След успешна защита необходимите документи се изпращат в НАЦИД съгласно изискванията.

Стандарт 5. „Преподавателски състав“

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитието на институцията

5.1.1. Подготовката и обучението, съответстващо на съвременните постижения в областта на докторската програма, се осъществява от висококвалифициран преподавателски състав, достатъчен за покриване на

изискванията за продуктивна академична среда, с необходимия профил и с висока квалификация по докторската програма.

През периода 2018-2022 г. към Института за гората при БАН на постоянен трудов договор работят 8 хабилитирани учени (2 член кореспонденти, 2 професори и 4 доценти), които могат да водят обучение по докторантска програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите”, като 3 са доктори на науките, а останалите 5 притежават ОНС „доктор” по научната специалност. От хабилитираните учени 7 са с квалификация по научната специалност, а 1 учен е с компетенции по специалността. На постоянен трудов договор са и 2 главни асистенти, доктори по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите”. Хабилитираните учени са в състава на три структурни звена към ИГ - Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна (6 учени), Лесовъдство и управление на горските ресурси (1 учен) и Горска екология (1 учен).

5.1.2. Обучаващото звено с квалификация по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите” има много добри резултати по отношение на научноизследователската, научно-приложната, организационната и експертната дейност.

Общият брой публикации на преподавателите по научната специалност, обучаващи докторанти по „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите” за 2018-2022 г. е 255 броя. Статиите на хабилитираните учени, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science, Scopus) са 141, от които 44 бр. са в списания с импакт фактор, а 16 – в списания с импакт ранг. Статиите на хабилитираните учени, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране и в редактирани колективни томове са 113 броя. Средно за периода, на хабилитираните учени се падат по 17,6 бр. публикации в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science и по 14,1 бр. публикации в нереферирани списания и сборници.

Преподавателите, обучаващи по специалността, са участвали с научни разработки в 125 научни форума - 105 в България и 20 в чужбина.

За периода 2018-2023 г. са отразени 1358 цитирания, в т.ч. в списания с импакт фактор или импакт ранг – 444 броя. На един преподавател се падат средно 169,8 бр. цитирания, което е свидетелство, че научните изследвания на преподавателите, които обучават докторанти са разпознаваеми от международната научна общност и работят по актуални проблеми на съвременната наука.

През отчетния период хабилитираните преподаватели, чиято квалификация и професионален опит са в областта на докторската програма, са участвали и в разработването на 55 броя проекти, от които 18 броя международни проекти, 23 бр. научни проекти финансирани от български източници, както и 14 сключени договори с фирми. Хабилитираните 8 преподаватели от докторската програма, участвали в научни проекти през последните 5 г., имат средно по 6,88 участия в проекти на 1 преподавател.

Брой хабилитирани учени на ОТД към ИГ-БАН с квалификация по докторската програма – 7;

Брой хабилитирани учени на ОТД към ИГ – БАН с компетенции по докторската програма – 1;

Брой нехабилитирани членове на ОТД с ОНС „доктор”, с квалификация в областта на докторската програма – 2;

Брой участия в научни проект на 1 хабилитиран преподавател – 6,9;

Общ брой публикации на 1 хабилитиран преподавател – 31,8;

Брой публикации в списания с IF (Web of Science) и с SJR (Scopus) на 1 хаб. преподавател – 7,5;

Относителен дял на публикации в научни издания с IF (Web of Science) и с SJR (Scopus) спрямо общия брой публикации на хабилитираните учени - 23,6%;

Общ брой цитирания на 1 хабилитиран преподавател – 169,8;;

Брой цитирания в списания с IF и с SJR на 1 хабилитиран преподавател – 55,5;

Брой участия в научни форуми на 1 хабилитиран преподавател – 15,6.

5.1.3. Наред с обучението на докторанти основното звено има и други успешни изяви, като участие в експертна и консултантска дейност. Атестацията за квалификацията и професионалния опит на хабилитираните лица по научната специалност са поканите за участие в научни журита за присъждане на научни степени и придобиване на академична длъжност в различни научни и образователни институции в България, както и изготвяне на рецензии на научни публикации в наши и международни списания.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

През 2018-2022 г. в Института за гората при БАН на постоянен трудов договор по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ работят 8 хабилитирани учени (2 член кореспонденти, 2 професори и 4 доценти), като трима са доктори на науките, а останалите 5 притежават ОНС “доктор” по научната специалност. С компетентности по научната специалност е 1 доцент.

Академичният състав притежава много добра квалификация и професионален опит. Общият брой публикации на преподавателите, обучаващи докторанти по докторската програма за периода е 255 броя, като 139 публикации са реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science. Забелязани са общо 1358 цитирания, в т.ч. в списания с импакт фактор или импакт ранг – 444. Активно е участието в научни форуми - 105 в България и 20 в чужбина. Хабилитираните учени участват в 46 национални проекта и договори.

Наред с обучението на докторанти учените имат и други успешни изяви, като участие в експертна и консултантска дейност, участие в научни журита за присъждане на научни степени и придобиване на академична длъжност.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

6.1.1 Институтът за гората - БАН и в частност НСЗ Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна; Лесовъдство и управление на горските ресурси и Горска екология, в които се провежда обучението, разполага с необходимата материална база, свързана със спецификата на научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“, която непрекъснато се обновява и осъвременява.

Обучаващите научни звена разполагат с лаборатории по фитопатология, ентомология, екология, лаборатория по специални ползвания в горите и кабинети за учените и докторантите. В тези лаборатории, оборудвани с апаратура за обслужване на научните изследователи, докторанти и специализанти, има възможност за провеждане на съвременни анализи с необходимата точност.

За провеждане на дългогодишни стационарни изследвания по научната специалност “Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания” докторантите ползват екологични стационари в Сандански (с. Игралище), Елин Пелин (с. Габра), Велинград, Говедарци и Якоруда.

Докторантите по НС „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ разполагат с работни места в кабинетите и лабораториите на обучаващите научни отдели, които имат пълна компютърна, софтуерна и интернет обезпеченост. Докторантите са с осигурен достъп до онлайн базирани информационни източници за научна литература и бази данни за изследвания.

6.1.2. Наличието на научно-експериментална база, информационна осигуреност и съвременно лабораторно оборудване са предпоставка за провеждане на планираните лабораторни експерименти, заложили в индивидуалните планове на докторантите.

Докторантите са подпомагани в организирането на полевите изследвания чрез планиране на командировка, използване на стационари за теренни изследвания, осигуряване на връзка с ръководствата на горските стопанства от местата на пробовземане, логистична подкрепа и др., необходими за целите на проучването.

Докторантите имат достъп до съвременни информационни източници, които подпомагат тяхната подготовка. Те имат възможност да участват на престижни национални и международни научни форуми, където могат да реализират контакти с изтъкнати специалисти в областта на техните изследвания.

6.1.3. Докторантите са с осигурен достъп до интернет и онлайн базирани информационни източници за научна литература и бази данни за изследвания Scopus и Web of Science. На разположение на докторантите са специфични програмни продукти за статистическа обработка на данни.

ИГ-БАН подпомага потребностите и изискванията на научноизследователската работа и на докторантите чрез информационния център и специализираната библиотека на ИГ. Общият фонд на библиотеката е 41641 тома, от тях 18752 са книги, 21916 периодични издания и 973 специални видове. Абонирани са академичните издания на БАН и списанията, които се получават предимно по книгообмен. Абонират се бази данни, в които е публикувано електронното издание на списанията.

За нуждите на специалистите от ИГ-БАН е предложен годишен абонамент на следните бази данни: Science Direct, WEB of Knowledge и CAB Direct. Достъпът до онлайн ресурсите е възможен от всеки адрес от мрежовото пространство на БАН. Библиотеката при ИГ обслужва чрез абонамента на Централната библиотека на БАН за EBSCO - мултидисциплинарна база данни, която е разработена специално за академичните институции и съдържа над 8500 пълнотекстови списания, от които 7300 са рецензирани.

6.1.4. Списанията, в които докторантите могат да публикуват свои научни статии са Наука за гората, Silva Balcanica (със SJR; реферирано от SCOPUS), Forestry ideas, в сборници от симпозиуми и конференции, в които докторантите вземат участие с доклади или постери, както и в списания, сборници и други специализирани издания. ИГ-БАН ползва печатната база на БАН, в която се издават списанията „Наука за гората“ и „Silva Balcanica“, сборниците от научните конференции, авторефератите и дисертационните трудове и др.

Институтът за гората ежегодно провежда научни семинари, на които учените и докторантите представят своите научни постижения. В тези семинари има сесия, посветена на докторантите от ИГ, на която те докладват резултатите от работата си.

ИГ-БАН поема изцяло разходите по записване, обучение и еднократна защита на дисертационните трудове на докторантите в редовна и задочна форма – държавна поръчка.

Брой научни проекти и договори на 1 докторант – 3;

Брой участия в научни форуми на 1 докторант – 6,7;

Брой публикации на 1 докторант – 5,4;

Брой публикации в списания с IF и SJR на 1 докторант – 1,0;

Брой публикации в реферирани списания без IF/ранг на 1 докторант – 2,1;

Брой цитирания на 1 докторант- 1,8;

Брой цитирания в списания с IF и SJR на 1 докторант – 0,7;

Брой докторанти, осъществили мобилност по програма COST - 0;

Брой докторанти, осъществили мобилност по програма Еразъм+ – 1.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

Институтът за гората при БАН разполага с необходимата материално-техническа и информационна база за обучение и изследователска дейност на докторантите по ДП „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“, която непрекъснато се обновява и осъвременява. Обучаващите научни звена разполагат с лаборатории по фитопатология, ентомология, екология, лаборатория по специални ползвания в горите и кабинети за учените и докторантите. В тези лаборатории, оборудвани с апаратура за обслужване на научните изследователи, докторанти и специализанти, има възможност за провеждане на съвременни анализи с необходимата точност.

В Института за гората при БАН е осигурено провеждането на експерименти, практики, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове. Обучаващото звено разполага с експериментални станции на територията на Сандански (с. Игралци), Елин Пелин (с. Габра), Велинград, Говедарци и Якоруда.

Докторантите са с осигурен достъп до интернет и онлайн базирани информационни източници за научна литература и бази данни за изследвания Scopus и Web of Science. На разположение на докторантите са специфични програмни продукти за статистическа обработка на експериментални данни.

Институтът за гората насърчава участието на докторантите по научна специалност „Горски култури, селекция и семепоизводство“ в проекти, семинари, конференции и други научни и образователни форуми

Стандарт 7. „Управление на информацията“:

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

7.1.1 Цялостният процес по подготовката на докторантите от кандидатстването до защитата се описва, документираща, класифицира и съхранява в докторантските досиета при Научния секретар на ИГ-БАН. Информационните пакети периодично се обновяват, допълват, систематизират и анализират. Дейността на обучаващото звено е съобразена с действащия Правилник за развитието на академичния състав и другите нормативни актове, регламентиращи учебния процес.

Докторантите и техните научни ръководители, съвместно с обучаващата катедра, периодично провеждат дискусии относно необходими допълнителни ресурси: специализирана научна литература, апаратура, софтуерни продукти, финансиране на разходи за участия в научни форуми, нормативни актове др.

Двама от защитилите докторанти през акредитационния период продължават развитие на академична длъжност в ИГ-БАН, а другите двама работят в Дирекция „Зелена система“ на Столична община и към „Ландшафтна архитектура“ в община Самоков.

7.1.2. Качеството на обучение по докторската програма и наложителните промени се обсъждат периодично и ежегодно на ниво първично звено и Научен съвет в ИГ-БАН. На заседания се обсъждат възникнали проблеми в обучението на докторантите, като се взимат под внимание оценките на научните ръководители на докторантите и на самите докторанти. Гласуват се коригиращи мерки и срокове за изпълнението им.

Брой докторанти, продължили научна кариера в ИГ-БАН – 2;

Брой докторанти, продължили кариера в областта на горското стопанство – 2.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

В ИГ-БАН има изградени специализирани структури за съхранение, отчетност и популяризиране на получените от докторантите резултати. Цялостният процес по подготовката на докторантите от кандидатстването до защитата се описва, документира, класифицира и съхранява в докторантски досиета. Основният източник на информацията относно развитието и успеваемостта са отчетите, които докторантите изготвят. Защитилите докторанти се реализират успешно в ИГ-БАН и в други институции в областта на горското стопанство.

Качеството на обучение по докторските програми и наложителните промени по тях се обсъждат на ниво първично звено и Научен съвет. ИГ-БАН предоставя публичен достъп до актуална информация относно качеството на обучение чрез официалната си интернет страница.

Стандарт 8. „Информация за обществеността“:

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

8.1.1. Конкурсите за кандидатстване се обявяват публично на сайта на ИГ-БАН и в Държавен вестник. Интересуващите се могат свободно да получат информация за условията и сроковете за кандидатстване от експертите, организиращи обявяването на конкурсите в Института. Предоставя се достъп до пълна, точна, обективна и актуална информация за образователната, научноизследователската и административната дейност. На сайта са публикувани и редица нормативни документи, касаещи обучението на докторантите.

8.1.2. Мобилността на докторантите от ИГ-БАН с цел обучение може да се осъществява по международната програма Еразъм+. Кандидатстването за мобилност се извършва ежегодно, като публична информация относно възможностите за мобилност и процедурата за кандидатстване може да бъде намерена на интернет страницата на ИГ. Сключени са 3 междуинституционални споразумения по програма Еразъм с възможност за мобилности на докторанти по научната специалност, представени на интернет страницата на ИГ-БАН.

През акредитационния период е осъществена една докторантска мобилност по програма COST.

8.1.3. ИГ стимулира докторантите за участие в научни форуми. . На електронните страници на ИГ и на БАН се публикуват покани за международни конгреси, конференции и симпозиуми, на които докторантите могат да вземат участие. Докторантите по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ чрез своите участия в научни форуми популяризират получените резултати както на национално, така и на международно ниво.

През периода 2018–2022 г., обучаваните докторанти са представили получени резултати пред 47 научни форума, от които 6 в чужбина.

Брой докторанти, осъществили мобилност по програма Еразъм+ - 1;

Брой участия в научни форуми на 1 докторант – 6,7;

Брой участия в международни научни форуми на 1 докторант – 0,86.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

Конкурсите за кандидатстване се обявяват публично на сайта на ИГ-БАН и в Държавен вестник. Интересуващите се могат свободно да получат актуална информация за условията и сроковете за кандидатстване от експертите, организиращи обявяването на конкурсите.

Мобилността на докторантите от ИГ-БАН с цел обучение може да се осъществява по международната програма Еразъм+. Кандидатстването за мобилност се извършва ежегодно, като публична информация може да бъде намерена на интернет страницата на ИГ-БАН. Право на участие имат докторанти в редовна или задочна форма на обучение. За 2018–2022 г. обучаваните докторанти са осъществили 1 мобилност по програма Еразъм+.

В обучаващото звено се осигуряват много добри условия за развитие на творческия потенциал на докторантите, като получават квалифицирана помощ при изготвянето на научни публикации, както от прекия си научен ръководител, така и от други хабилитирани лица. През 2018–2022 г. обучаваните докторанти са участвали в 47 научни форуми, от които 6 в чужбина. Общият брой публикации от докторанти е 38.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“:

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, преглед и актуализиране на докторантските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

9.1.1. Текущият мониторинг се осъществява в хода на нормално повтарящите се дейности на ИГ-БАН. Той се извършва непрекъснато в реално време, реагира динамично на променящите се условия и е интегриран в дейността на Института за гората – БАН. Всички нередности, установени по време на текущия мониторинг или чрез специални оценки, се свеждат до знанието на лицата, които са в състояние да предприемат необходимите мерки.

Мониторингът на докторантските програми се осъществява от Научния секретар и Центъра за обучение на БАН. Центърът за управление на качеството поддържа база данни за всички акредитирани докторски програми, оценката, която са получили и периода, за който са акредитирани. Центърът осъществява наблюдение върху качеството на докторантурите, включително и удовлетвореността на докторантите от обучението (чрез периодично провежданите анкетни проучвания). Проучва се мнението и на потребителите на кадри, анализират се предлагани в други ВУ докторски програми по същата тематика.

Научният секретар следи за състоянието и движението на докторските програми, поддържа база данни за „жизнения цикъл“ на докторантите, както и архив със защитените дисертации. Научният секретар изготвя периодични доклади до ЦО на БАН и МОН.

9.1.2. За повишаване ефективността на докторантските програми е разработен проект, финансирани по Програма за подпомагане на младите учени и докторанти в БАН. Докторантите участват в различни учебни форми, лекционни курсове, персонални консултации, курсове за изучаване на чужд език, работа в различни библиотеки, архиви и научни звена в страната. Предвидени са и възможности за финансиране на теренни изследвания, което е важно за развитие на научно-приложните изследвания чрез съвременни и модернизирани технологии.

Развитието на научните постижения в съответната област дават възможност да се актуализира познанието на докторантите и да се развиват нови направления в научната тематика. През 2018-2022 г. са проведени седем научни семинара за докторанти, постдокторанти и млади учени. Изнесените доклади и статиите на докторантите са публикувани в научните списания на ИГ-БАН.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

В Института за гората – БАН чрез периодичен мониторинг се прави оценка за актуалността на докторската програма, степента на научно-приложния ѝ характер, натовареността на докторантите и степента им на удовлетвореност от постигнатите резултати.

Институтът за гората – БАН осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми. Основен принцип в обучението на докторантите е системното и последователно развитие на знанията им, с акцент върху тяхното приложение насочено към нуждата на практиката и бизнеса. Системата за управление на качеството налага

периодично провеждане на вътрешни одити на обучаващото звено, което се отнася и за учебната документация за обучение на докторанти.

Стандарт 10. „Циклично външно осигуряване на качеството“:

Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

10.1.1. Форма на външна оценка са регулярно провежданите акредитации на докторските програми от НАОА, което е верификация на ефективността на вътрешната „Система за осигуряване на качеството на обучение на докторантите“.

Брой на извършени вътрешни одити за оценка на качеството на обучение на докторската програма през последните 5 г. – 5;

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

Институтът за гората при БАН участва в периодично външно оценяване съгласно изискванията за изготвен доклад–самооценка. Форма на външна оценка са регулярно провежданите акредитации на докторските програми от НАОА.

ИГ-БАН гарантира, че напредъкът постигнат след последното външно оценяване на качеството се взема предвид при подготовката на следващата акредитация. Направените препоръки се изпълняват – документирано с решения на органите за управление на институцията

SWOT АНАЛИЗ

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ

СИЛНИ СТРАНИ (+)	СЛАБИ СТРАНИ (-)
<p>Докторската програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и има ясно изразени очаквани резултати.</p> <p>Обучението е синхронизирано с мисията и целите на Института за гората- БАН, с националните стратегически задачи чрез обучение на висококвалифицирани специалисти със значими научни и професионални знания и научноизследователски умения, компетенции в сферата на горското стопанство, със задълбочени интердисциплинарни познания, добра комуникативност, опит за работа по проекти и управление на проекти.</p> <p>Учебната документация по ДП е разработена в съответствие с националното и европейското законодателства, като се осъществява при стриктно спазване на правната рамка, регламентирана в действащите нормативни актове (ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ в РУ и Наредба № 4 на МОН).</p> <p>В ИГ съществуват процедури за разработване и одобряване на учебната документация, които да осигуряват необходимото ниво от националната квалификационна рамка за висше образование, а следователно и квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.</p> <p>Учебната документация периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.</p> <p>Подготовката на докторантите ще се реализира чрез съвременни образователни форми и методи. Докторантите се обучават чрез различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.</p> <p>В ИГ са разписани и се прилагат правилата на Етичния кодекс, който определя основните етични стандарти за целия персонал: академичен състав, докторанти и служители, позволяващи санкциониране за неетично поведение, за изпитни измами и плагиатство.</p> <p>Подготовката на докторантите ще се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма. Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, които осигуряват благоприятна академична среда за научни изследвания. Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата.</p> <p>ИГ разполага с подходяща материално-техническа и информационна база за осъществяване на обучение по докторската програма.</p>	<p>Въпреки наличието на благоприятни възможности за осъществяване на мобилности, от докторантите от ДП „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ реализирани такива по програма Еразъм+ са недостатъчни.</p> <p>Ясно очертана е необходимостта от постоянно поддържане на високо ниво на актуалност и практическа приложимост на резултатите от докторските дисертации, чрез периодично обсъждане на тематиката на научните изследвания с всички заинтересовани страни.</p>

<p>В ИГ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.</p> <p>На интернет страницата на ИГ се публикува информация за обществеността свързана с процедури и учебна документация на докторската програма.</p> <p>В ИГ е осигурен редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно актуализиране на докторантските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.</p>	
ВЪНШНИ ФАКТОРИ	
ВЪЗМОЖНОСТИ (+)	ЗАПЛАХИ (-)
<p>Докторската програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ е съвместима с други аналогични програми на ВУ в България, ЕУ и извън ЕУ, което позволява професионална мобилност на докторантите.</p> <p>Докторантите, които са придобили ОНС “доктор” могат да се реализират както на мениджърски длъжности в сферата на горското стопанство и публичната администрация, така и във висши учебни заведения и в научноизследователски институти.</p> <p>ИГ стимулира творческата дейност на докторантите за публикуване на постигнати резултати, участие в изследователски проекти и в научни форуми у нас и в чужбина.</p> <p>На база периодичен мониторинг може да се поддържа актуалността на докторската програма.</p> <p>Форма на външно оценяване са регулярно провежданите акредитации на докторските програми от НАОА за подобряване на качеството на обучение в съответствие със стандартите и насоките на Европейското пространство за висше образование (ESG).</p>	<p>Недостатъчна мотивация за обучение в докторски програми поради недостатъчна обществена оценка на ОНС „доктор“.</p>

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, ПКАНВМ предлага на **Акредитационния съвет на НАОА** да даде програмна акредитация на докторска програма „**Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите**“ от област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, в професионално направление 6.5. Горско стопанство в **Института за гората при БАН**.

5. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

---

1. Ръководството на ИГ да съдейства за организиране на срещи за обсъждане на тематиката на докторските програми с представители от практиката, бизнеса и държавната администрация.

Срок: до следващата програмна акредитация

2. През следващия акредитационен период да се стимулират докторантите по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ за осъществяване на мобилности по програма „Еразъм +“ и/или други международни програми и договори.

Срок: до следващата програмна акредитация

Председател на ПКАНВМ:

(проф. дн Т. Кертиков)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

А. Задължителни таблици

Таблица 1. Списък на докторантите по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ в Института за гората за периода 2018-2022 г.

Имена	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване докторантурата
Сианна Цветанова Хлебарска	проф. д-р Маргарита Илиева Георгиева	01.10.2016 г.	задочна	Биология, екология и вредност на <i>Sphaeropsis sapinea</i> върху видове от род <i>Pinus</i> в култури в Южна България	01.10.2020 г.
Ели Димитрова Павлова-Трайкова	проф. дсн. Иван Ценов Маринов	22.11.2017 г.	самостоятелна подготовка	Оценка на ерозионния риск и определяне на противоерозионни дейности във водосбора на река Джерман	16.11.2020 г.
Севдалин Вергилов Белилов	чл. -кор. дсн. Георги Цветков Георгиев	20.07.2017 г.	задочна	Насекоми-ксилофаги по видове от род <i>Pinus</i> и роля за съхненето на културите в района на Ихтиманска Средна гора	01.09.2021 г.
Ева Илиева Филипова	проф. д-р Маргарита Илиева Георгиева	01.02.2018 г.	редовна	Щамове на <i>Cryphonectria parasitica</i> в България и възможности за биологична борба с патогена	01.02.2021 г.
Боряна Христова Катинова	доц. д-р Михаил Огнянов Кечев	01.08.2021 г.	задочна	<i>Corythucha arcuata</i> (Say, 1832) (Heteroptera, Tingidae) в България – биология, екология и вредност.	01.08.2025 г.
Михаела Данчова Христова	проф. д-р Маргарита Илиева Георгиева	01.08.2022 г.	задочна	Патогени по род <i>Platanus</i> в България	01.08.2026 г.
Васил Ангелов Младенов	проф. д-р Маргарита Илиева Георгиева	01.01.2022 г.	задочна	Гъбни патогени, причиняващи болести по клека (<i>Pinus mugo Turra</i>) в Северозападния дял на Рила планина	01.01.2026 г.

Таблица 2. Академичен състав на ОТД, осигуряващ обучението на докторанти по докторска програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ в Институт за гората за 2018-2022 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научно направление	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност
Хабилитирани преподаватели по научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“			
1.	чл.-кор. дсн Пламен Мирчев	6.5. Горско стопанство	Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите
2.	чл.-кор. дсн Георги Георгиев	6.5. Горско стопанство	Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите
3.	проф. д-р Иван Маринов	6.5. Горско стопанство	Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите
4.	проф.д-р Маргарита Георгиева	6.5. Горско стопанство	Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите
5.	доц.д-р Мария Стоянова	6.5. Горско стопанство	Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите
6.	доц.д-р Гергана Заемджикова	6.5. Горско стопанство	Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите
7.	доц.д-р Светозар Маджов	6.5. Горско стопанство	Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите
Хабилитирани преподаватели с компетенции по научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“			
1.	доц.д-р Михаил Кечев	4.3. Биологически науки	Екология и опазване на екосистемите

Таблица 3. Брой преподаватели на първи ТД, осигуряващи обучението на докторанти по докторска програма „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ за 2018-2022 г.

№	Име и фамилия	Степен/звание	Отдел/НСЗ (научно структурно звено)
1.	Пламен Борисов Мирчев	дн/чл.-кор.	Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна
2.	Георги Цветков Георгиев	дн/чл.-кор.	Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна
3.	Иван Ценов Маринов	дн/проф.	Горска екология
4.	Маргарита Илиева Георгиева	д-р/проф.	Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна
5.	Мария Тодорова Стоянова	д-р/доц.	Лесовъдство и управление на горските ресурси
6.	Гергана Ив.Заемджикова	д-р/доц.	Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна
7.	Михаил Огнянов Кечев	д-р/доц.	Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна
8.	Светозар Иванов Маджов	д-р/доц.	Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна